

ZGODOVINA PLANINSTVA

Prispeval Administrator
sreda, 11. februar 2009

```
@page Section1 {size: 595.3pt 841.9pt; margin: 72.0pt 89.85pt 63.8pt 89.85pt; mso-header-margin: 35.4pt; mso-footer-  
margin: 35.4pt; mso-paper-source: 0; }  
P.MsoNormal {  
FONT-SIZE: 10pt; MARGIN: 0cm 0cm 0pt; FONT-FAMILY: "Times New Roman"; mso-style-parent: ""; mso-pagination:  
widow-orphan; mso-fareast-font-family: "Times New Roman"; mso-ansi-language: EN-GB  
}  
LI.MsoNormal {  
FONT-SIZE: 10pt; MARGIN: 0cm 0cm 0pt; FONT-FAMILY: "Times New Roman"; mso-style-parent: ""; mso-pagination:  
widow-orphan; mso-fareast-font-family: "Times New Roman"; mso-ansi-language: EN-GB  
}  
DIV.MsoNormal {  
FONT-SIZE: 10pt; MARGIN: 0cm 0cm 0pt; FONT-FAMILY: "Times New Roman"; mso-style-parent: ""; mso-pagination:  
widow-orphan; mso-fareast-font-family: "Times New Roman"; mso-ansi-language: EN-GB  
}  
H1 {  
FONT-WEIGHT: normal; FONT-SIZE: 12pt; MARGIN: 0cm 0cm 0pt; FONT-FAMILY: "Times New Roman"; mso-  
pagination: widow-orphan; mso-font-kerning: 0pt; mso-bidi-font-size: 10.0pt; mso-style-next: Normal; mso-outline-level: 1  
}  
H2 {  
FONT-SIZE: 12pt; MARGIN: 0cm 0cm 0pt; FONT-FAMILY: "Times New Roman"; mso-pagination: widow-orphan; mso-  
bidi-font-size: 10.0pt; mso-style-next: Normal; mso-outline-level: 2; mso-bidi-font-weight: normal  
}  
P.MsoBodyText {  
FONT-WEIGHT: bold; FONT-SIZE: 12pt; MARGIN: 0cm 0cm 0pt; FONT-FAMILY: "Times New Roman"; mso-pagination:  
widow-orphan; mso-fareast-font-family: "Times New Roman"; mso-bidi-font-size: 10.0pt; mso-bidi-font-weight: normal  
}  
LI.MsoBodyText {  
FONT-WEIGHT: bold; FONT-SIZE: 12pt; MARGIN: 0cm 0cm 0pt; FONT-FAMILY: "Times New Roman"; mso-pagination:  
widow-orphan; mso-fareast-font-family: "Times New Roman"; mso-bidi-font-size: 10.0pt; mso-bidi-font-weight: normal  
}  
DIV.MsoBodyText {  
FONT-WEIGHT: bold; FONT-SIZE: 12pt; MARGIN: 0cm 0cm 0pt; FONT-FAMILY: "Times New Roman"; mso-pagination:  
widow-orphan; mso-fareast-font-family: "Times New Roman"; mso-bidi-font-size: 10.0pt; mso-bidi-font-weight: normal  
}  
DIV.Section1 {  
page: Section1  
}  
OL {  
MARGIN-BOTTOM: 0cm  
}  
UL {  
MARGIN-BOTTOM: 0cm  
}
```

Splošna zgodovina

Vzroki za naselitev v višjih legah so nastali zaradi vse večjih potreb po iskanju hrane, planinarstvo, varnost. Na gore so v začetku gledali kot na bivalje bogov, sovrašnih duhov in bivalje demonov, zato jih je bilo strah hoditi po gorah, kajti bili so mnenja, da si bodo s tem nakopali jezo bogov. Prva bivalja v starejši zgodovini so bila na Slovenskih tleh in sicer znana kot POTOČKA ZIJALKA, nahaja se na območju OLŠEVE na nadmorski višini okoli 1650 m. Odnos do gora se je začel spreminjati, kajti potrebe po kovinah in soli so bile še bolj velike.

Osvajalski pohodi

Hanibal (218 pr. n. št.) je šel z sloni čez Alpe. Kitajci (95 pr. n. št.) gredo čez Pami, Inki (12-15 stol.), na Popocatepetl visok okoli 6000 m Srednji vek. Razvilo se je gospodarstvo, trgovina, promet, zato nastajajo PRELAZI, kjer so bila samostanska gostišča. Začetek planinstva Kot začetek se šele leta 1330 ko se je FRANCESCO PETRARCA povzpel na MONT VENTOUX (1912m).

Zlata doba planinstva

Začne se osvajanje vrhov gora ob pomoči gorskih vodnikov. Dne 8.8.1786 sta se na MONT BLANC povzpela JACQUES BALMAT in zdravnik MICHAEL PACCARD.

Zlata doba alpinizma

Leto kasneje se prav tako na MONT BLANC povzpnejo H.B.SAUSSURE z 19 spremljevalci. Po vsem tem se začne KLASIČNA DOBA PLANINSTVA in ALPINIZMA, kajti vzponi na vrhove se začnejo brez pomoči gorskih vodnikov. Pomembni alpinisti klasične dobe: Emilio Comici, Ricardo Cassin, Franc Schmit, …. Temu sledi MODERNI

ALPINIZEM-EKSTREMIZEM. Kot zadnji trije problemi Alp: Materhorn-severna stena, Eiger in Grandes Jorasses- Walkerjev steber.

Pomembne letnice

- 1893, ustanovljeno Slovensko Planinsko društvo

- 1857, Angleški ustanove prvo planinsko organizacijo (Alpine club)

- 1932, ustanovljena mednarodna zveza planinskih organizacij-UIAA

Razmah alpinistike

Maurice Herzog, Jean Franco, Lionel Terray, Lucien Devies, ….

Vzponi

1829-Ararat

1874-Elbrus

1907-Trisul

1913-Mont McKinley

1950-premagan prvi osemtisovak(Anapurna-8091m)

1953-Mont

Everest, nanj sta prva splezala Edmund Hillary in Sherpa Tenzing Norgay.

Prvi vzponi na Triglav

- 1778-prvi so se na Triglav povzpeli tako imenovani »srčani mošči«, Luka Korošec, Matija Kos, Stefan Rošič in Lovrenc Willomitter.

- 1965- vzpon 100 letensk.

Začetek planinstva na Slovenskem

Vedeti moramo, da je bil začetek planinstva pri nas pod Nemško-Avstrijsko oblastjo in je imelo v začetku 5 sekcij; - kranjsko, mariborsko, celjsko, beljaško in tržaško. Markacije so pri nas risali tuji planinci, nemške niso dajale gostoljubja Slovenskim planincem, sicer vanje tudi niso imeli vstopa. Pobudo za ustanovitev Slovenske planinske organizacije nastane 12.5.1872, ki pa jo takratna oblast prepreči.

Zgodovina nastanka slovenske planinske literature 1875 začne izhajati planinski vestnik. Pomembni planinci takratnega časa, ki pa so nam vsem dobro znani, saj se po njih imenovane ceste, smeri v gorah; Jakob Aljaž, Fran Kolber, Pavel Kunaver, Fran Tominšek. GRS-gorska reevalna služba, ustanovljena 16.6.1912 v Kranjski gori.

Prva svetovna vojna prekine vse aktivnosti. Meja med Slovenijo in Italijo je potekala po vrhu Triglava, takrat izgubimo veliko narodnostnega ozemlja. Prve vodniške knjige je izdalo okrajno glavarstvo Radovljica leta 1877 (Red za gorske vodnike na Kranjskem). Prvi vodniki te čaji so bili v Gradcu 1895, trajal je 8 dni. Pojem takratnega gorskega oz. planinskega vodnika in nosača - VODENJE, po čelji vodnega iskanja in neznanih poti, REEVANJE in prva pomoč ponesrečencem, MARKIRANJE poti, zavarovanje poti NOŠNJA turistove prtljage do 8kg.